

VENTSPILS AUGSTSKOLA

EKONOMIKAS UN PĀRVALDĪBAS FAKULTĀTE

AKADĒMISKĀ BAKALAURA STUDIJU PROGRAMMA

VADĪBZINĀTNE

LICENCĒŠANAS MATERIĀLI

Programmas kods: 43345
(saskaņā ar MK noteikumiem Nr.990
„Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”, 02.12.2008.)

Studiju programmas direktors
PhD Kārlis Krēslīš

Ventspils 2014

APSTIPRINĀTS

VeA EPF Domes sēdē 2014. g. 27.janvārī, protokola Nr. —

VeA EPF Domes priekšsēdētājs A. Jaunzems

APSTIPRINĀTS

VeA Senāta sēdē 2014. g. 29.janvārī, lēmuma Nr. —

VeA Senāta priekšsēdētāja vietniece D. Štefēnberga

Saturs

1.	STUDIJU PROGRAMMAS MĒRKI UN UZDEVUMI	4
1.1.	Prasības attiecībā uz iepriekšējo izglītību	4
1.2.	Programmas mērķi, uzdevumi un plānotie rezultāti	4
1.3.	Studiju programmas apguves rezultāti zināšanu, prasmju un attieksmju formā	5
2.	STUDIJU PROGRAMMAS ORGANIZĀCIJA.....	6
2.1.	Studiju programmas plāna atbilstība struktūrvienības mērķiem un uzdevumiem.....	6
2.2.	Studiju programmas iekšējā kvalitātes mehānisma darbība.....	7
3.	STUDIJU PROGRAMMAS UN TAJĀ IEKLĀTU STUDIJU KURSU, PRAKTIKO NODARBĪBU UN SEMINĀRU u. c. STUDIJU PASĀKUMU APRAKSTA ANOTĀCIJA.....	8
3.1.	Tālāk izglītības iespējas	8
3.2.	Programmas struktūra	8
4.	VĒRTĒŠANAS SISTĒMA	11
5.	STUDIJU PROGRAMMAS PRAKTIKĀ REALIZĀCIJA	13
5.1.	Izmantotās studiju metodes un formas.....	13
5.2.	Akadēmiskā personāla pētniecības darbība un tās ietekme uz studiju darbu.....	14
5.3.	Studējošo iesaistīšana pētniecības projektos.....	15
6.	STUDIJU PROGRAMMAS PERSPEKTĪVAIS NOVĒRTĒJUMS SAISTĪBĀ AR UZDEVUMIEM ES KOPĒJĀS STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANĀ.....	15
6.1.	Programmas obligātā satura atbilstība valsts akadēmiskās augstākās izglītības standartiem	15
6.2.	Salīdzinājums ar citām Latvijas un ārvalstu augstskolu studiju programmām	16
6.3.	Darba devēju aptaujas par absolvētu nodarbinātību nākamajiem sešiem gadiem.....	18
7.	STUDIJU PROGRAMMĀ NODARBINĀTAIS AKADĒMISKAIS PERSONĀLS	19
7.1.	Akadēmiskā personāla skaits	19
7.2.	Akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstība struktūrvienības mērķu un uzdevumu īstenošanai:	19
7.3.	Programmas profilējošo zinātņu nozari pārstāv ošu zinātņu doktoru vai profesoru iesaiste programmas realizācijā	20
7.4.	Akadēmiskā personāla atlases, atjaunošanas, apmācības un attīstības politika nākamajiem sešiem gadiem	20
8.	FINANSĒŠANAS AVOTI UN INFRASTRUKTŪRAS NODROŠINĀJUMS	20
8.1.	Finansēšanas avoti	20
8.2.	Infrastruktūras nodrošinājums	21
8.3.	Ventspils Augstskolas bibliotēkā pieejamie resursi	21
9.	ĀRĒJIE SAKARI	22
9.1.	Sadarbība ar darba devējiem	22
9.2.	Sadarbība ar Latvijas un ārvalstu augstskolām,	22
9.3.	Pasniedzēju mobilitāte	23
10.	DOKUMENTS, KAS LICENCĒJAMĀS STUDIJU PROGRAMMAS LIKVIDĀCIJAS GADĪJUMĀ APLIECINA STUDENTU IESPĒJU TURPINĀT IZGLĪTĪBU CITAS AUGSTSKOLAS STUDIJU PROGRAMMĀ	24

1. STUDIJA PROGRAMMAS MĒRKI UN UZDEVUMI

1.1. Prasības attiecībā uz iepriekšējo izglītību

Lai uzsāktu otrā līmeņa augstākās akadēmiskā bakalaura studijas programmā „Vadībzinātne” ir nepieciešama **vispārējā vidējā** vai **vidējā profesionālā** izglītība (trešais kvalifikācijas līmenis).

Uzņemot programmā, tiek vērtēti studiju rezultāti **vidējā izglītības līmenī**, zināšanas matemātikā un angļu valodas zināšanas un prasmes. Studentus uzņem programmā konkursa kārtībā pēc matemātikas un angļu valodas testos iegūto punktu skaita. Saskaņā ar konkursa rezultātiem, pretendentam jāreģistrējas studijām Ventspils Augstskolā un jānoslēdz studiju līgums.

Uzņemšanas kārtību **iegлamentē** VeA uzņemšanas noteikumi.

Studiju programmā plānots uzņemt ārvalstu pilsoņus, kuriem ir labas angļu valodas un matemātikas zināšanas. Šīs zināšanas tiks pārbaudītas VeA izstrādātā iestājeksāmenā. Tiesības studēt šajā studiju programmā ir arī LR pilsoņiem un personām, kurām ir tiesības uz Latvijas Republikas izdotu nepilsoņu pasi, kā arī personām, kurām ir izsniegtas pastāvīgās uzturēšanās atļaujas. Ārzemnieki Ventspils Augstskolā var studēt saskaņā ar Augstskolu likuma 83. un 85. pantu.

1.2. Programmas mērķi, uzdevumi un plānotie rezultāti

Programmas **stratēģiskos mērķus un galvenos uzdevumus** nosaka *valsts otrā līmeņa akadēmiskās augstākās izglītības standarts* (LR MK 03.01.2002. noteikumi Nr. 2) saskaņā ar Izglītības likuma 14.panta 19.punktu.

Studiju programmas **stratēģiskie mērķi** ir:

- nodrošināt studējošiem teorētisko zināšanu un pētniecības iemaņu apguvi;
- sagatavot Latvijas un starptautiskajā darba tirgū konkurēspējīgus speciālistus;
- sagatavot speciālistus privātām tautsaimnieciskām struktūrām darbam Latvijā, citās Eiropas Savienības dalībvalstīs un ārvalstīs ārpus ES;
- nodrošināt ekonomikas, kultūras un sociālajām vajadzībām atbilstošas studijas,
- nodrošināt nozares zinātnu teorētiskajos pamatos sakņotas, akadēmiskās izglītības standartiem atbilstošas, praktiski piemērojamas akadēmiskās studijas.

Studiju programmas **specifiskais mērķis** ir sagatavot speciālistus, kuri spēj:

- profesionāli veikt pētniecības darbus, kas balstīti uz vadībzinātnes teorētiskās bāzes dažāda veida Latvijas un ārvalstu institūcijās, uzņēmumos un birojos;
- balstoties uz iegūto izglītības un metodisko bāzi, kā arī apgūto profesionālo prasmju un iemaņu kompleksu, konkurēt darba tirgū un operatīvi reaģēt uz izmaiņām tajā;
- sekmīgi apgūt tālaku izglītību citās mācību iestādēs.

Studiju programmas **uzdevumi** ir:

- sniegt studentiem tādu teorētisko zināšanu un prasmju kopumu pārvaldībā, tiesību zinātnēs, uzņēmējdarbības un ekonomisko procesu analīzē, informācijas tehnoloģijās, kā arī citās jomās, kas tiem pēc bakalaura studiju

programmas absolvēšanas ļautu sekmīgi konkurēt un iespējami ātri adaptēties praktiskās uzņēmējdarbības vidē vai arī iekļauties darbā valsts vai Eiropas Savienības pārvaldes institūcijās;

- sagatavot studentus tālākām studijām atbilstoša profila maģistrantūras studiju programmās Latvijā (tai skaitā – VeA Uzņēmējdarbības vadības profesionālajā maģistra studiju programmā) un ārzemēs, dodot tiem nopietnas iemaņas pētniecības darbā;
- sekmēt absolventu konkurētspēju mainīgos sociālekonomiskajos apstākļos un starptautiskajā darba tirgū;
- nodrošināt studiju kvalitātes atbilstību Eiropas u.c. ekonomiski attīstīto pasaules valstu līmenim, pilnveidojot mācību procesa metodisko, zinātnisko un materiālu tehnisko nodrošinājumu un veicinot sadarbību ar citām Latvijas un ārvalstu augstskolām;
- savlaicīgi pārveidot programmas saturu un pasniegšanas metodes, reaģējot uz izmaiņām starptautiskajā darba tirgū, kā arī pareizi prognozējot izmaiņas tālākā nākotnē;
- veidot ciešu studiju procesa saistību ar reālo praksi nacionālos un starptautiskos uzņēmumos.

Plānotais rezultāts:

balstot studiju programmu uz sistēmiskuma principa un akcentējot tajā prasmīgas pārvaldības lomu tautsaimniecisko struktūru racionālas darbības nodrošināšanā, panākt, lai bakalaura studiju noslēgumā studenti spētu:

- a) izprast un ar mūsdienu zinātņu attīstības līmenim atbilstošām metodēm analizēt uzņēmumu kā elementu atbilstošajā uzņēmējdarbības vidē;
- b) izprast saiknes starp uzņēmumu un vidi un vadītāja lomu šo saikņu veidošanā;
- c) būtu pienācīgi sagatavoti gan patstāvīgas uzņēmējdarbības uzsākšanai (t.i., jaunas komercsabiedrības izveidošanai), gan arī atbildīgu uzņēmējdarbības pārvaldībā balstītu amatu pildīšanai jau eksistējošos uzņēmumos;
- d) sekmīgi turpināt pētniecisko un zinātnisko darbību, pielietojot apgūto metodoloģiju praktiskos pētījumos par vadībzinātnes, uzņēmējdarbības attīstību mūsdienu globalizācijas vidē.

1.3. Studiju programmas apguves rezultāti zināšanu, prasmju un attieksmju formā

Otrā līmeņa akadēmiskās augstākās izglītības bakalaura studiju programmas „Vadībzinātne” akadēmiskā bakalaura grāda iegūšanai saturs nodrošina profesionālo kompetenci jeb zināšanu un prasmju kopumu:

- a) **zināšanas**
 - izpratne par ekonomikas, uzņēmējdarbības un vadības pamatjēdzieniem un pamatprincipiem;
 - izpratne par uzņēmējdarbības būtību un funkcijām;
 - izpratne par uzņēmuma ārējo un iekšējo vidi;
 - izpratne par uzņēmuma darbības organizēšanu un ar to saistītajām metodēm un līdzekļiem;
- b) **prasmes un spējas:**

- prasme un spēja izvērtēt un analizēt uzņēmuma ārējo vispārējo vidi kopumā, kā arī tās atsevišķus aspektus - ekonomisko, tiesisko, u.c. ka arī uzņēmuma ārējo specifisko vidi un iekšējo vidi;
 - prasme un spēja plānot un organizēt uzņēmuma darbu ar mūsdienīgu metožu un līdzekļu paīdzību;
 - prasme un spēja atrast, izvērtēt un radoši izmantot informāciju ar uzņēmējdarbību saistītu uzdevumu izpildei un problēmu risināšanai;
 - prasme un spēja patstāvīgi strādāt, izglītoties un pilnveidoties, lai piemērotos profesionālai darbībai mainīgos tirgus apstākļos;
 - prasme un spēja sadarboties ar citu organizāciju un citu profesiju pārstāvjiem;
 - prasme un spēja darboties projektu izstrādē, īstenošanā un vadīšanā.
- c) **attieksmes:**
- attīstīta motivācija turpmākās karjeras veidošanai un izglītošanās turpināšanai;
 - vēlme un spēja plānot un veikt darba uzdevumus individuāli, komandā vai vadot komandas darbu;
 - uzdrīkstēšanās un spēja uzņemties kompleksu (t.i. gan kvantitātes, gan kvalitātes aspektos) atbildību par profesionālās darbības rezultātiem;
 - apzinīgums, kas balstīts spējā strādāt un pildīt pienākumus, ievērojot kvalitātes un vides standartus, pastāvīgi meklējot un ieviešot inovācijas pašreizējo darbību uzlabošanai, un būtu vērts uz iespējami ekonomisku pieejamo resursu izmantošanu.

2. STUDIJA PROGRAMMAS ORGANIZĀCIJA

2.1. Studiju programmas plāna atbilstība struktūrvienības mērķiem un uzdevumiem

Studiju programmas studiju plāns pieejams EPF dekanātā un VeA Mācību daļā.

Ventspils Augstskolas *Vadībzinātnes bakalaura studiju programmas (VBSP)* apjoms ir 120 kredītpunkti, ko studenti apgūs 3 studiju gados jeb sešos studiju semestros. *VBSP* tiks realizēta tikai pilna laika studiju formā angļu valodā.

Programmas īstenošanu Ventspils Augstskolā pārzina un organizē Ekonomikas un pārvaldības fakultāte (EPF) un tās sastāvā ietilpstojas katedras:

- Uzņēmējdarbības vadības katedra,
- Ekonomikas teorijas un kvantitatīvo metožu katedra,
- Finanšu un grāmatvedības katedra.

Vadībzinātnes bakalaura studiju programmas īstenošanā tiks iesaistīti visu trīs EPF katedru docētāji. Ekonomikas teorijas un kvantitatīvo metožu katedra nodrošina studiju darbu obligātajos studiju priekšmetos, Finanšu un grāmatvedības katedra tās profilam atbilstošo obligātajos studiju priekšmetos, savukārt Uzņēmējdarbības vadības katedra veic līdzīgu darbu attiecībā uz studiju darba nodrošināšanu.

Studiju programmas īstenošanā tiks iesaistīti arī Informācijas Tehnoloģiju fakultātes docētāji (Ekonomikas informātikas obligātā priekšmeta pasniegšanai) un Tulkosanas studiju fakultātes docētāji (galvenokārt, lietišķo svešvalodu priekšmetu pasniegšanai). Kursa un bakalaura darbu vadīšanai tiks piesaistīti arī speciālisti ar

atbilstošu kvalifikāciju un izglītības līmeni (vismaz maģistra grāds) no ārpusaugstskolas iestādēm un organizācijām.

Jau veidojot Ventspils Augstskolu par vienu no tās galvenajiem darbības uzdevumiem tika noteikts nodrošināt Kurzemes reģiona privātās, valsts un pašvaldību institūcijas ar kvalitatīvi sagatavotiem pārvaldības speciālistiem jeb vadītājiem, tādējādi ceļot arī šo institūciju konkurētspēju dažādos aspektos un vienlaikus veicinot arī uzņēmējdarbības attīstību reģionā, kā arī valstī un starptautiskā mērogā. Šis uzdevums savu aktualitāti nav zaudējis arī šobrīd un tas ir nostiprināts gan Ventspils Augstskolas Senāta 2010.gadā apstiprinātajā Attīstības stratēģijā līdz 2015.gadam, kā arī šobrīd izstrādātajā Ventspils Augstskolas stratēģijā 2014.-2020, kura ir cieši saistīta ar Ventspils pilsētas attīstības stratēģiju 2014.-2020.-2030.

Lai veicinātu vadībzinātnes virziena studiju programmām izvirzīto mērķu iespējami pilnvērtīgu sasniegšanu uzņēmējdarbības attīstības un tās konkurētspējas nostiprināšanas jomā studentiem jau studiju laikā piedāvāta iespēja uzsākt kļūt par uzņēmējiem, veidojot savas komercsabiedrības Ventspils Biznesa inkubatorā, kas atrodas augstskolas telpās. Šajā procesā iespējams izmantot arī speciālās augstskolas struktūrvienības Kurzemes Tehnoloģiju pārneses kontaktpunkta, Uzņēmējdarbības, inovāciju un reģionālās attīstības centra, kā arī Ventspils Augsto tehnoloģiju parka piedāvātās iespējas. Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai tiek organizēts ciešā sadarbībā ar Kurzemes reģiona pašvaldībām, it sevišķi, ar Ventspils pilsētas domi.

2.2. Studiju programmas iekšējā kvalitātes mehānisma darbība

VeA vadībzinātnes bakalaura studiju programmas īstenošanas iekšējais kvalitātes nodrošināšanas mehānisms pamatojas gan uz vairākkārtīgu studiju rezultātu – zināšanu, prasmju, attieksmju pārbaudi vairākās formās, gan arī uz studiju procesa kvalitātes izvērtējumu sagatavojot un koleģiālajās augstskolas pārvaldības institūcijās – EPF domē un VeA Senātā izskatot un apstiprinot gadskārtējos studiju programmas pašnovērtējuma ziņojumus. Minētā vairākkārtīgā studiju rezultātu pārbaude, savukārt, ietver:

- studiju programmā paredzētos kārtējos pārbaudījumus,
- starpdisciplināru kontroli – studiju programmas īstenošanas tālākos posmos iesaistītajiem pasniedzējiem vērtējot un izsakot savus viedokļus par līmeni, kādā studenti ir apguvuši šo priekšmetu sekmīgai apgūšanai nepieciešamos un studiju programmā paredzētos izejas rezultātus (priekšzināšanas, atbilstošās prasmes utt.),
- studiju programmas gala pārbaudījumus, kas ietver ne tikai bakalaura darba izstrādi un aizstāvēšanu, bet arī bakalaura eksāmenu, kurā ūsi pirms augstskolas absolvēšanas studentiem vēlreiz jāapliecina studiju programmas obligātajai daļai atbilstošo galveno kompetenču apgūšanas līmenis.

Minēto studiju kvalitātes nodrošināšanas darbu organizē atbilstošo priekšmetu atbildīgie pasniedzēji, bet to atbilstoši piešķirtajam kompetences līmenim koordinē atbilstošo katedru vadītāji, studiju programmas direktors, EPF dekāns un augstskolas mācību prorektors. Atgriezeniskā saite ar studentiem un absolventiem tiek nodrošināta atbilstošas gadskārtējas anketēšanas un saņemto atbilžu analīzes ceļā, administrācijai pārrunājot iegūtos rezultātus ar katru konkrēto pasniedzēju.

3. STUDIJU PROGRAMMAS UN TAJĀ IEKĻAUTO STUDIJU KURSU, PRAKTISKO NODARBĪBU UN SEMINĀRU u. c. STUDIJU PASĀKUMU APRAKSTA ANOTĀCIJA

Programmas ilgums – 3 gadi (6 semestri).

Programmas apjoms - 120 kredītpunkti (=180 ECTS).

Studiju veids - pilna laika studijas.

Mācību valoda: angļu valoda

Kredītpunktu saturs : 1 KP = studējošā 40 akadēmisko stundu darba apjoms vienā studiju nedēļā, kurā līdz 50% stundu paredzēts kontaktstundām.

Pēc programmas apguves piešķir sociālo zinātņu bakalaura akadēmisko grādu vadībzinātnē.

3.1. Tālāk izglītības iespējas

Programmas apguves rezultātā piešķirtais akadēmiskā bakalaura grāds dod tiesības:

1. izpildot uzņemšanas prasības attiecīgajā maģistra programmā, turpināt izglītību akadēmiskā maģistra vai profesionālā maģistra studiju programmā;
2. pāriet uz citām šī paša profila akadēmiskā bakalaura studiju programmām (vai tām līdzvērtīgām programmām), papildus apgūstot izlīdzinošos mācību kursus.

3.2. Programmas struktūra

LR MK noteikumu projekts „Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu” (Rīgā, 2012.g. 20. decembrī) nosaka bakalaura programmas obligāto saturu (noteikumu 4.-16. punkti). Licencējamās studiju programmas saturs, struktūra un plānojums veidots, ievērojot visas minētā dokumenta prasības.

Studiju programmas saturs

(studiju kursu apraksti pielikumā sakārtoti pēc to secības programmas saturā – sk. zemāk)

Programmā ietilpst sekojošas kursu grupas:

1.1. tabula Kursu grupas

1.	Obligātā daļa A (min. 50 KP)	61 KP
1.1.	zinātņu nozares vai apakšnozares pamatnostādnes, principi, struktūra un metodoloģija (min. 25 KP)	25 KP
1.2.	zinātņu nozares vai apakšnozares attīstības vēsture un aktuālās problēmas (min. 10 KP)	10 KP
1.3.	zinātņu nozares vai apakšnozares raksturojums un problēmas starpnozaru aspektā (min.15 KP)	16 KP
2.	Ierobežotās izvēles daļa B (min. 20 KP)	29 KP
3.	Izvēles daļa C (min. 6 KP)	6 KP
4.	Bakalaura darbs (min. 10 KP)	10 KP
		Kopā 120 KP

Akadēmiskās bakalaura studiju programmas **obligātās daļas kursi** piedāvā iespēju apgūt vispārizglītojošas tēmas, kuras ir tieši saistītas ar vadībzinātnes un uzņēmējdarbības kompetences attīstīšanu un zināšanas kuras ir būtiskas, lai sekmīgi veiktu pētniecisko un analītisko darbību gan studiju laikā, gan vēlākās studijās un pētniecībā. Šie studiju kursi ir sadalīti trīs apakšgrupās: kursos, kas aptver vadībzinātnes pamatnostādnes, principus, struktūru un metodoloģiju, kursos, kas veltīti zinātņu nozares attīstības vēsturei un aktuālām problēmām, un kursos, kas sniedz zinātņu nozares raksturojumu un aplūko problēmas starpnozaru aspektā.

1.2. tabula Obligātās daļas kursi

Kursa nosaukums	Sem.	KP
OBLIGĀTĀS DAĻAS KURSI (A DAĻA) 64 KP		
Logika un retorika	2	2
Matemātika	1/2	4/4
Statistika	1	4
Ekonometrija	2	4
Grāmatvedības pamati	2	2
Finanšu grāmatvedība	3	4
Tirgzinības	3	4
Zinātnisko pētījumu metodoloģija	6	2
Kursi, kas ietver vadībzinātnes pamatnostādnes, principus, struktūru, metodoloģiju:		
Mikroekonomika	1/2	3/3
Makroekonomika	3	4
Uzņēmējdarbības pamati	1	3
Pārvaldības psiholoģija	5	2
Pārvaldības ēтика	5	2
Stratēģiskā vadība	4	3
Organizāciju struktūra	6	2
Personālvadība	5	3
Kursi, kas ietver attīstības vēsturi un aktuālās problēmas		
Ievads studijās un vadībzinātnē	1	2
Pārvaldības teorija	2	4
Politiskā ekonomika	3	2
ES ekonomika un politika	5	2
Kursi, kas sniedz zinātņu nozares raksturojumu un problēmas starpnozaru aspektā:		
Informācijas un biznesa procesi	5	4
Ekonomikas informātika	6	4
Komerčtiesības	5	4
Vides aizsardzība	4	2
Civilā aizsardzība	5	2

Obligātās izvēles daļas (B daļas) kursi nodrošina teorētisko un specifisko zināšanu un prasmju apguvi atbilstoši valsts un privāto struktūru, institūciju un iestāžu darbības principiem vadībzinātnes un uzņēmējdarbības kompetences ietvaros:

1.3. tabula obligātās izvēles daļas kursi

Kursa nosaukums	Sem.	KP
IEROBEŽOTĀS IZVĒLES DAĻA (B DAĻA) 30 KP		
Angļu valoda	1/2	4/4
Biznesa angļu valoda	3/4	3/3
Finanšu matemātika	3	2
Vadības grāmatvedība	4	4
Finanšu ekonomika	4	3
Lietvedība un biroja darbības automatizācija	4	2

Projekta vadība	4	2
Kontrolings un modelēšanas metodes uzņēmējdarbībā	6	2

Bakalaura darba rakstīšanas vadlīnijas pieejamas EPF dekanātā.

Kursa darbi un bakalaura darbs ir apmācības formas, kas nostiprina teorētiskajos kursos apgūtās zināšanas, tās pielietojot praktiskā darbā. **Bakalaura darbs** ir patstāvīgi realizēts projekts, kas sastāv no teorētiskās un praktiskās daļas, un tiek aizstāvēts gala pārbaudījumu komisijā. Bakalaura darbs ir studenta kompetences apliecinājums zinātniskā bakalaura grāda iegūšanai. Bakalaura darba izstrādes posmi:

1. uzdevuma formulēšana;
2. problēmas analīze un iespējamo risinājumu izvēle;
3. uzdevuma praktiska realizācija, izmantojot efektīvas risinājuma metodes;
4. bakalaura darbā rezultātu novērtējums.

Bakalaura darba izstrādāšana un aizstāvēšana parāda, vai studiju laikā students ir pietiekošā apjomā apguvis teorētiskās zināšanas un praktiskās pētījumu iemājas atbilstoši studiju programmas un standarta prasībām.

Studentam ir dotas iespējas izvēlēties bakalaura darba tēmu pašam, vai arī izmantot pasniedzēju ieteiktas tēmas.

Programmas realizācijā tiks iesaistīti Ventspils Augstskolas un citu augstskolu mācību spēki, sekojošo programmas kursu docēšanā (kursu aprakstus un docētāju CV skatīt pielikumos Nr.1 un 2).

2. tabula Programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki

Nr. p.k.	vārds (vārdi), uzvārds	amats	izglītība: akadēmiskais vai zinātniskais grāds	ievēlēts vai uz laiku pieņemts darbā	pasniedzamie studiju kursi
1.	Andrejs Jaunzems	profesors ekonomikā	matemātikas doktors	ievēlēts	Matemātika I un II; Mikroekonomika I un II; Makroekonomika
2.	Hilkevičs Sergejs	profesors vadībzinātnē	fizikas doktors	ievēlēts	Finanšu ekonomika Finanšu matemātika
3.	Jānis Vucāns	profesors vadībzinātnē	matemātikas doktors	ievēlēts	Ievads studijās un vadībzinātnē
4.	Juris Roberts Kalniņš	asociētais profesors fizikā	fizikas habilitētais doktors	ievēlēts	Kontrolings un modelēšanas metodes uzņēmējdarbībā
5.	Valdis Avotiņš	docents vadībzinātnē	ķīmijas doktors	ievēlēts	ES ekonomika un politika
6.	Ilze Balode	docente	ekonomikas doktore	ievēlēta	Statistika; Ekonometrija
7.	Kārlis Krēslīņš	docētājs	PhD	neievēlēts	Informācija un biznesa procesi
8.	Jānis Grasis	asociētais	tiesību zinātnu	uz līguma	Komerctiesības

		profesors	doktors	pamata	
9.	Natalja Jarohnoviča	lektore	maģistre uzņēmējdarbības vadībā	uz līguma pamata	Pārvaldības teorija; Organizācijas struktūra
10.	Alise Mačtama	lektore	maģistre vadībzinātnē	doktorantūras studente	Uzņēmējdarbības pamati
11.	Guntars Dreijers	lektors	maģistrs	ievēlēts	Pārvaldības psiholoģija
12.	Mikus Dubickis	lektors	maģistrs tirgzinībās	uz līguma pamata	Tirgzinības
13.	Finn Majlergaard	Lektors	PhD	uz līguma pamata	Stratēģiskā vadība; Personālvadība
14.	Liene Liepiņa	lektore	ekonomikas maģistre	neievēlēta	Politiskā ekonomika
15.	Raita Rollande	lektore	datorzinātņu maģistre	ievēlētas	Ekonomikas informātika
16.	Dmitrijs Smirnovs	lektors	ekonomikas maģistrs	ievēlēts	Vadības grāmatvedība I
17.	Dace Štefenberga	lektore	maģistre uzņēmējdarbības vadībā	ievēlēta	Lietvedība un biroja darbības automatizācija
18.	Solvita Štekerhofa	lektore	maģistre	uz līguma pamata	Logika un retorika
19.	Maruta Koha	lektore	maģistre	ievēlēta	Angļu valoda II
20.	Egils Vītols	lektors	maģistrs uzņēmējdarbības vadībā	ievēlēts	Finanšu grāmatvedība
21.	Inita Frīdenberga	lektore	maģistre uzņēmējdarbības vadībā	neievēlēta	Grāmatvedības pamati
22.	Ieva Vizule	lektore	Maģistre (MA) izglītības vadībā	ievēlēta	Biznesa angļu valoda I un II
23.	Vita Balama	lektore	pedagoģijas doktore	ievēlēta	Angļu valoda I

4. VĒRTĒŠANAS SISTĒMA

Ventspils Augstskolā mācību un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi izmantotas pedagoģiskajā darbībā, tās atbilst 2012. gada 20. decembra Ministru kabineta noteikumu projekta „Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu” prasībām un balstās uz sekojošiem principiem:

- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par programmas saturu apguvi, t.i. par katru programmā apguvei paredzēto studiju kursu;
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādība, ka pamat formas izmantojot ieskaites un eksāmenus;
- vērtējuma atbilstība – pārbaudes darbos dodot iespēju studentiem apliecināt savas analītiskās, radošās un pētnieciskās spējas, apgūtās zināšanas un zinātnisko atziņu lietošanas prasmi;
- akumulēšana – studējošā apgūto zināšanu galīgās vērtēšanas procesā summējot visus studiju laikā iegūtos pozitīvos vērtējumus;

- prasību atklātība un skaidrība – uzsākot studijas, studējošo informējot par atbilstošā studiju kursa saturu, prasībām un vērtēšanas procedūru.

VeA docētāju kolektīvs savā akadēmiskajā darbībā cenšas nodrošināt, lai studiju un zināšanu novērtēšanas metodes būtu objektīvas un tiktu konsekventi ievērotas. Ikviena pārbaudījuma saturam un apjomam ir jāatbilst attiecīgā studiju kursa programmā norādītajam.

Studiju rezultāti VeA tiek vērtēti divos aspektos – ar kvalitatīvo vērtējumu – izliecot atzīmi atbilstoši Latvijas augstākās izglītības sistēmā pieņemtajai 10 ballu skalai eksāmenu (tāpat arī bakalaura darbu, kursa darbu, kontroldarbu, patstāvīgo darbu) gadījumā vai arī ar vērtējumiem „ieskaitīts” un „neieskaitīts” ieskaites gadījumā, kā arī ar kvantitatīvo vērtējumu – kredītpunktu skaitu atbilstoši studiju kursa apjomam, kur 1 kredītpunkts atbilst aptuveni 40 studiju darba stundām.

Aizvadītajos studiju programmas realizācijas gados tās vadība ir uzkrājusi pienācīgu pieredzi, lai ar Eiropas kredītpunktu pārneses sistēmas (ECTS) palīdzību varētu adekvāti konvertēt VeA lietotajā vērtējumu un studiju priekšmetu apjomu skalā studiju priekšmetus, kurus VeA vadībzinātnes bakalaura studiju programmas studenti apguvuši citu valstu augstskolās.

Vērtēšanas sistēmas elementi, ar kuru palīdzību studiju programmas realizācijas procesā programmas docētāji un fakultātes un programmas vadība nosaka atbilstošā izvirzītā mērķa sasniegšanas pakāpi, ir atspoguļota sekojošajā 3.tabulā.

3. tabula. Studiju programmas realizācijas mērķu sasniegšanas vērtēšanas sistēma

Studiju programmas realizācijas mērķi	Vērtēšanas sistēma mērķu sasniegšanas pakāpes noteikšanai
1. Zināšanas, kas jāiegūst bakalauram: - jāiegūst sociālo zinātņu bakalaura vadībzinātnē atbilstošas zināšanas, kā arī pamatzināšanas eksakto un humanitāro zinātņu jomās, lai spētu pildīt atbilstoša speciālista funkcijas vai arī spētu mācīties magistrantūrā.	Eksāmeni, studiju darbi, kā arī referātu atzīmes
2. Nepieciešamās iemaņas un prasmes: - pētnieciskā darba pamatiemaņas; - prasme izmantot iegūtās teorētiskās zināšanas konkrēta uzdevuma formulēšanā un risināšanā; - prasme izmantot datorus un atbilstošas datorprogrammas, kā arī citus IT sasniegumus šo uzdevumu risināšanā.	Izpildītie studiju darbi, praktiskie darbi, to izpildes novērtējums, kā arī piedalīšanās dažādos konkursos un tur ieņemtās vietas
3. Bakalaura akadēmiskā grāda ieguvējam jābūt spējīgam: - nepārtraukti uzturēt savas zināšanas konkurētspējīgā līmenī, tās atjauninot un paaugstinot to līmeni; - izpildīt atbilstoša līmeņa speciālista funkcijas.	Izstrādātā bakalaura darba līmenis un vērtējums, kā arī darba devēju atsauksmes

Studiju kursa apguve ir sekਮīga, ja studiju programmā un kursa aprakstā noteiktās prasības ir izpildītas līdz atbilstošās pārbaudījumu sesijas beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums, par kura piešķiršanu tiesīgs lemt ir tikai fakultātes dekāns, bet strīdus gadījumos galīgo lēmumu pieņem fakultātes dome.

Bakalaura studiju noslēgumā studentam ir jāizstrādā un jāaizstāv bakalaura darbs, kā arī jānokārto bakalaura eksāmens, kas abi kopā veido bakalaura gala pārbaudījumu. Bakalaura gala pārbaudījumus students var kārtot tikai pēc tam, kad saņemts sekmīgs vērtējums visos citos studiju programmas priekšmetos. Bakalaura gala pārbaudījumus vērtē VeA rektora apstiprināta gala pārbaudījumu komisija.

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un abos gala pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais pozitīvais vērtējums ir 4 balles), studentiem tiek piešķirts sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībzinātnē.

Studentiem ir apelācijas tiesības par saņemtajiem vērtējumiem, trīs darba dienu laikā no vērtējuma izziņošanas iesniedzot par to motivētu iesniegumu fakultātes dekanam, kurš šajos gadījumos ar savu rīkojumu izveido apelācijas komisiju konkrētā iesnieguma izskatīšanai.

5. STUDIJU PROGRAMMAS PRAKTISKĀ REALIZĀCIJA

5.1. Izmantotās studiju metodes un formas

Studiju procesā tiek izmantotas sekojošas studiju metodes: lekcijas, semināri, vieslekcijas, problēmsituāciju analīze. Studiju priekšmetu apguvē tiek likts uzsvars uz individuālo prasmju attīstīšanas (piemēram, veicot pastāvīgus pētījumus) un prasmju attīstīšanu darbam strādāt grupā (piemēram, strādājot pie kopējiem projektiem). Lai veicinātu prezentācijas prasmju apguvi un pilnveidošanu un mācītu studentiem uzstāties auditorijas priekšā, daļā no kursiem studentiem ir jāveic prezentācijas.

Lielākajā daļā kursu mācību materiāli ir pieejami elektroniskā formā (lekciju slaidi, praktisko darbu uzdevumi u.c.). VeA docētāji savu kursu izvietošanai izmanto elektronisko apmācības vidi *Moodle*, kā arī iekšējo failu serveri, kas nodrošina akadēmiskā personāla un student efektīvu komunikāciju. Tas atvieglo studentiem piekļuvi pie kursa lekciju materiāliem, praktisko darbu uzdevumiem, kā arī pie citiem ar kursu saistītiem dokumentiem un materiāliem (piemēram, kursa literatūras, noderīgām saitēm, un tml.). VeA mācību procesa nodrošinājumam ir pieejamas un tiek izmantotas arī modernas datorklases un atbilstoši aprīkotas semināru telpas.

VeA materiāli tehniskais nodrošinājums ļauj praktiski visu lekciju un cita veida nodarbību norisē izmantot informācijas projicēšanas līdzekļus, kā arī izdales materiālus papīra formātā. Bez tam mācību nodarbībās, it sevišķi pirmā kursa studentiem, kā arī studentu patstāvīgajam darbam tiek izmantoti VeA docētāju sagatavoti mācību metodiskie materiāli. Semināru un praktisko darbu nodarbībās tiek pielietotas arī individuālā un komandas darba formas- referātu gatavošana un to publiska prezentēšana, situāciju analīzes, spēles veida situāciju simulēšana utml.

Lai nodrošinātu programmas mērķu un uzdevumu realizēšanu, studentiem ir jāapgūst gan akadēmiskās zināšanas, gan praktiskās iemaņas. Viens no veidiem, kā ar teorētiskās bāzes izmantošanu veicināt praktisku iemaņu veidošanos ir analizēt reālajā vidē strādājošus uzņēmumus un to darbību. Tas programmas ietvaros tiek darīts gan izmantojot problēmsituāciju analīzi, gan praktisko darbu ietvaros apmeklējot uzņēmumus klātienē.

Studiju noslēgumā ir jāizstrādā un jāaizstāv bakalaura darbs, kā arī jānokārto bakalaura eksāmens studiju programmas obligātajā daļā apgūto zināšanu un prasmju apliecināšanai. Bakalaura darba tēmas studentiem ir jāizvēlas trešā studiju gada sākumā, tās kopā ar nozīmētajiem bakalaura darbu vadītājiem tiek apstiprinātas ar EPF domes lēmumu. Grozīt tēmas nosaukumu vai nomainīt darba vadītāju arī var

tikai ar EPF domes lēmumu. Līdzīga tēmu un darbu vadītāju apstiprināšanas kārtība ir arī attiecībā uz kursa darbiem.

Neskatoties uz to, ka šī ir akadēmiska programma, tiem studentiem, kas vēlas, tiks dota iespēja nostiprināt iegūtās teorētiskas zināšanas praksē. Tieks rekomendēts studentiem iziet praksi studiju starplaikā kādā no uzņēmumiem, tostarp bankām vai pašvaldību iestādēm. Ar VeA līdzdalību darbojas arī Ventspils Augsto Tehnoloģiju Parks un VeA projekta ietvaros dibinātais Ventspils Biznesa inkubators. Tie veido vidi gan šīs, gan arī citu VeA īstenoto programmu un fakultāšu studentiem. Būtiska loma šajā vidē ir starpdisciplinārai pieejai apvienojot gan IT un elektronikas, gan vadībzinātnes, gan arī tulkošanas un valodniecības nozares un apakšnozares.

5.2. Akadēmiskā personāla pētniecības darbība un tās ietekme uz studiju darbu

Zinātnisko darbību vadībzinātnē un ekonomikā nodrošina VeA Ekonomikas un pārvaldības fakultāte ar tās struktūrā esošajām katedrām un VeA Inženierpētniecības centra Ekonomisko pētījumu grupa, kā arī VeA Uzņēmējdarbības, inovāciju un reģionālās attīstības centrs (UIRAC). Darbojoties šo struktūrvienību ietvaros programmas docētāji ir sagatavojuši monogrāfijas (A.Jaunzems, I.Balode), recenzējuši zinātniskus darbus (J.Vucāns, S.Hiļkevičs, A.Jaunzems, A.Sauka), popularizējuši zinātni (J.Vucāns, A.Jaunzems, D.Smirnovs) un piedalījušies pētnieciskos projektos (J.Vucāns, V.Avotiņš). Trīs no programmas lektoriem (A.Kokars, D.Smirnovs, D.Štefenberga) doktorantūras studiju ietvaros raksta promocijas darbus uzņēmējdarbības vadībā vai ekonomikā. Gan pētījumu rezultāti, gan starprezultāti tiek regulāri prezentēti vietējā līmenē un starptautiskajās zinātniskajās konferencēs, kā arī aktīvi pielietoti mācību darbā.

Mūsdienās attīstība jebkurā zinātņu jomā norit ļoti strauji, tādēļ VeA EPF akadēmiskais personāls piedalās dažāda veida zinātniski pētnieciskajos projektos Ventspils, Latvijas un starptautiskajā līmenī, lai apmainītos ar informāciju un veidotu kontaktus arī ārpus augstskolas. Projektu galvenie mērķi ir informācijas iegūšana esošo kursu pilnveidošanai, jaunu apmācības programmu izstrādāšana, augstākās izglītības attīstības inovāciju jomā veicināšana, jauniešu karjeras izvēles par labu tehniskajām nozarēm veicināšana, uzņēmējdarbības vides pētīšana.

Piedaloties dažāda veida zinātniski pētnieciskajos projektos Ventspils, Latvijas un starptautiskajā līmenī, iespēju un atbilstošās kompetences robežās cenšas iesaistīt šo projektu realizācijā arī studentus, tostarp vadībzinātnes programmas studentus (piemēram, pieskaņojot kursa un bakalaura darbu tēmas projektu tematikai u.tml.). Arī no citām Latvijas augstskolām piesaistītie docētāji aktīvi darbojas zinātnē un veic pētniecisko darbību. Daudzveidīga un aktīva darbība zinātnē veicina docētāju kvalifikācijas celšanu un sniedz papildu ieguvumu studentiem. Kopumā, bakalaura studiju programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls, samērā aktīvi veicot zinātniski-pētniecisko darbu (t.sk. piedaloties starptautiskajās konferencēs un zinātniski-pētnieciskajos projektos, kā arī publicējot savu pētījumu rezultātus) iegūst jaunas zināšanas un praktisko pieredzi. Šīs zināšanās aktīvi tiek izmantotas arī darbā ar studentiem – gan mācību priekšmetu pasniegšanā, gan kursa un bakalaura darbu vadīšanā. Šāda veida novitātes attiecas gan uz studiju priekšmetu saturisko bagātināšanu (piemēram, skatot tēmas par jaunām un aktuālām tendencēm nacionālajās un globālajā uzņēmējdarbības vidēs), gan arī uz jaunu modernu pasniegšanas metožu ieviešanu studiju procesā.

5.3. Studējošo iesaistīšana pētniecības projektos

Studējošo pētniecisko prasmju attīstība ir viena no studiju programmas prioritātēm un augstskola ir ieinteresēta lai bakalaura līmeņa studenti apgūtu prasmes un iegūtu motivāciju sekmīgai studiju turpināšanai gan maģistratūras, gan doktorantūras līmenī. Vadībzinātnes bakalaura programmas studenti pētniecisko darbu pamatā veic, izstrādājot kursa un bakalaura darbus, taču atsevišķos gadījumos tiek veikti arī papildus pētījumi, gatavojoši darbus studentu pētniecisko darbu konkursiem vai konferencēm. Kursa un bakalaura darbu studenti izstrādā saskaņā ar savām interesēm vadībzinātnē; vadītāju viņiem palīdz nodrošināt pētījuma tematikai atbilstošās katedras vadītājs no katedras docētāju vai no augstskolas sadarbības uzņēmumu pārstāvju vidus atbilstoši potenciālā vadītāja pētniecības vai profesionālā darba tematikai. Iespēju un pieļaujamās kompetences robežās studenti tiek piesaistīti arī EPF personāla vadībā realizējamu starptautisku un valsts nozīmes pētījumu veikšanā.

Ik gadu pavasarī – aprīļa beigās vai maija sākumā - augstskolā jau astoņus, gadus pēc kārtas (iepriekšējo reizi 2013.gada maijā) ir notikušas Ventspils Augstskolas Studentu zinātniskās konferences, kurās ar ziņojumiem, publicējot to tēzes, regulāri piedalās arī vadībzinātnes bakalaura studiju programmas studenti.

6. STUDIJU PROGRAMMAS PERSPEKTĪVAIS NOVĒRTĒJUMS SAISTĪBĀ AR UZDEVUMIEM ES KOPĒJĀS STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANĀ

6.1. Programmas obligātā saturā atbilstība valsts akadēmiskās augstākās izglītības standartiem

Bakalaura studiju programma vadībzinātnē gan struktūras, gan saturā ziņā atbilst 2012. gada 20. decembra Ministru kabineta noteikumu projekta „Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu”, kas izdoti saskaņā ar Izglītības likuma 14.panta 19.punktu.

Pamatojoties uz tendencēm augstākās izglītības tirgū Eiropā un citur pasaulē, kā arī reaģējot uz ESF projekta „Augstākās izglītības studiju programmas izvērtēšana un priekšlikumi kvalitātes paaugstināšanai” ietvaros īstenotā Ventspils Augstskolas vadībzinību virziena izvērtējuma, Ventspils Augstskola 2012./2013. studiju gadā ir veikusi vairākas būtiskas izmaiņas Ventspils Augstskolas vadībzinības virzienā, kas ietekmē arī bakalaura studiju programmu vadībzinātnē

Kopš 2012. gada 1. novembra Ventspils Augstskolā ir uzsākusi darbību jauna struktūrvienība - Ventspils Augstskolas “Uzņēmējdarbības, inovāciju un reģionālās attīstības centrs”. Centra primārie mērķi ir kvalificēta, Latvijai unikāla, starptautisku atzinību ieguvušu cilvēkresursu piesaiste, lai (1) veicinātu Ventspils Augstskolas iekļaušanos starptautiskajā zinātniskajā apritē uzņēmējdarbības, inovāciju un reģionālās attīstības jomās, (2) papildinātu Ventspils Augstskolas pasniedzēju sastāvu, tādējādi dodot iespēju augstskolas studentiem, t.sk. šī virziena programmu studentiem, apgūt jaunākās pasaules tendences uzņēmējdarbībā un inovācijās neizbraucot no valsts, un (3) ar augstas kvalitātes pielietojamās pētniecības attīstīšanu uzņēmējdarbības un inovāciju jomās radītu konkurētspējīgu piedāvājumu privātajam sektoram, tādējādi stiprinot saikni starp uzņēmējiem un augstskolu. "Uzņēmējdarbības inovāciju un reģionālās attīstības centra" efektīvas darbības nodrošināšanai Ventspils Augstskola ar Ventspils pašvaldības atbalstu ir piesaistījusi tādus Eiropā un citur

pasaulē atpazīstamus uzņēmējdarbības pētniekus kā profesoru David Smallbone, profesoru Markku Virtanen un Dr. Anna Pobol. Centrā iesaistījušies arī Dr. Kārlis Krēslīņš, starpaugstskolu programmas doktoranti Liene Liepiņa un Egita Udomova.

6.2. Salīdzinājums ar citām Latvijas un ārvalstu augstskolu studiju programmām

Izveidotā otrā līmeņa akadēmiskās augstākās izglītības bakalaura studiju programma tika salīdzināta ar šādām radniecīgām studiju programmām šādās augstskolās:

- Tallinas Tehniskās universitātes Tallinas ekonomikas un uzņēmējdarbības skolā (TSEBA), Igaunijā
- Helsinku ekonomikas augstskolā, Somijā

Minētās programmas tika izvēlētas salīdzinājumam tādēļ, ka attiecīgajās augstskolās šīs bakalaura studiju programmas sekmīgi darbojas jau vairākus gadus un tās ir tuvākās konkurencējošās programmas Ventspils Augstskolai ārpus Latvijas.

4.1. tabula Ventspils Augstskolas un TSEBA programmu salīdzinājums

VeA	ECTS	TSEBA	ECTS
Loģika un retorika	3	Biznesa saziņa	6
Matemātika I un II	12	Matemātika	6
Statistika	6	Pētniecības darbs pamatstudijās	3
Ekonometrija	6	Kvantitatīvās metodes	4
Grāmatvedības pamati	3	Nauda un bankas	4
Finanšu grāmatvedība	6	Finanšu grāmatvedības principi	6
Tirgzinības	6	Tirgzinību pamati	6
Zinātnisko pētījumu metodoloģija	3	Kvalitatīvās pētniecības metodes	4
Mikroekonomika I un II	9	Ekonomika II	6
Makroekonomika	6	Ekonomika I	6
Uzņēmējdarbības pamati	4,5	Uzņēmējdarbība	6
Pārvaldības psiholoģija	3	Socioloģija	6
Pārvaldības ētika	3	Saziņa mārketingā	4
Stratēģiskā vadība	4,5	Loģistika	4
Organizācijas struktūra	3	Organizācijas struktūra	6
Personālvadība	4,5	Nodokļi	4
Ievads studijās un vadībzinātnē	3	Studiju organizēšana	1
Pārvaldības teorija	6	Pārvaldība	6
Politiskā ekonomika	3	Filozofija	3
ES ekonomika un politika	3	ES likumdošana (izvēles)	4
Informācija un biznesa procesi	6	Ievads informācijas tehnoloģijās	4
Ekonomikas informātika	6	Informācijas tehnoloģija	6
Komerctiesības	6	Biznesa juridiskā vide	6
Vides aizsardzība	3	Vides ekonomika	4
Civilā aizsardzība	3	Igauņu valoda un kultūra	3
Angļu valoda I un II	12	Angļu valoda I un II	6

Finanšu matemātika	3	Finanšu pārvaldība	6
Biznesa angļu valoda I un II	9	Biznesa angļu valoda	6
Vadības grāmatvedība	6	Ievads finanšu analīzē (izvēles)	4
Finanšu ekonomika	4,5	Finanšu pamati	6
Lietvedība un biroja darbības automatizācija	3	Darba vide un ergonomika	6
Projekta vadība	3	Projekta vadība (izvēles)	4
Kontrolings un modelēšanas metodes uzņēmējdarbībā	3	Operāciju pārvaldība	6
Bakalaura darbs	15	Bakalaura darbs	8
Kopā	180		170

Tallinas Tehniskās universitātes Tallinas Ekonomikas un uzņēmējdarbības skolas piedāvātā bakalauro studiju programma ir līdzīga Ventspils Augstskolas piedāvātajai programmai, vienīgi TSEBA piedāvā vairākus izvēles kursus Mārketinga un Finanšu un grāmatvedības specializācijas moduļos.

4.2. tabula Ventspils Augstskolas un HSE programmu salīdzinājums

VeA	ECTS	TSEBA	ECTS
Loģika un retorika	3		
Matemātika I un II	12	Matemātika un statistika	6
Statistika	6		
Ekonometrija	6	Kvantitatīvā biznesa analīze	6
Grāmatvedības pamati	3	Ievads grāmatvedībā	6
Finanšu grāmatvedība	6	Uzņēmumu grāmatvedība un finanses	12
Tirgzinības	6	Tirgzinību vadība	6
Zinātnisko pētījumu metodoloģija	3		
Mikroekonomika I un II	9	Ekonomikas principi	6
Makroekonomika	6		
Uzņēmējdarbības pamati	4,5		
Pārvaldības psiholoģija	3		
Pārvaldības ētika	3	Ievads likumdošanā un ētika	6
Stratēģiskā vadība	4,5		
Organizācijas struktūra	3		
Personālvadība	4,5		
Ievads studijās un vadībzinātnē	3	Profesionālo prasmju portfelis	6
Pārvaldības teorija	6	Ievads vadībzinābās	6
Politiskā ekonomika	3		
ES ekonomika un politika	3		
Informācija un biznesa procesi	6	Biznesa tehnoloģija	6
Ekonomikas informātika	6		
Komerctiesības	6		
Vides aizsardzība	3		
Civilā aizsardzība	3		
Angļu valoda I un II	12	Svešvalodas un komunikācija	30

Finanšu matemātika	3		
Biznesa angļu valoda I un II	9		
Vadības grāmatvedība	6	Specializācija/Grāmatvedība/Finanses	30
Finanšu ekonomika	4,5	Ievads finansēs	6
Lietvedība un biroja darbības automatizācija	3	Vispārējie izvēles kursi	30
Projekta vadība	3		
Kontrolings un modelēšanas metodes uzņēmējdarbībā	3	Procesu vadība	6
Bakalaura darbs	15	Bakalaura darbs un semināri	12
Kopā	180		180

Helsinki ekonomikas augstskolas studiju programma ir sadalīta lielākos blokos, kuros 60 ECTS veido obligātais pamatzināšanu bloks. Studentiem atvēlētas lielākas izvēles iespējas – specializācijai atvēlēti 30 ECTS.

6.3. Darba devēju aptaujas par absolventu nodarbinātību nākamajiem sešiem gadiem

VeA Ekonomikas un pārvaldības vadība ir veikusi to komercuzņēmumu aptauju, kuri nodarbina vai ir nodarbinājuši vairākus VeA bakalaura studiju programmas absolvēntus. Starp šādiem uzņēmumiem ir kokapstrādes nozares uzņēmumi SIA „Arbo”, SIA „Kurekss”, SIA „Dendrolight - Latvija”, stikla pakešu ražošanas uzņēmums” SIA „Eko Mājas”, ielu tīrāmo mašīnu ražošanas uzņēmums SIA „Bucher-Schörling Baltic” u.c.

Šajā darba devējiem izplatītajā anketā attiecībā uz VeA vadībzinātnes bakalaura studiju programmā gatavojamajiem speciālistiem tika lūgts atbildēt uz jautājumu, vai viņi piekrīt tālāk sekojošam vadībzinību studiju programmas mērķuztādījumam: „Vadībzinību specialitātē ir jāsagatavo lietpratīgi saimnieki. Lietpratīgs saimnieks rīkojas tā, lai saglabātu un attīstītu to vidi, cilvēkus un norises, kuru kopumu viņš uztver kā savu saimi – tātad jūtas par to atbildīgs. Šādā nozīmē viņš ir vadītājs neatkarīgi no tā, cik cilvēku viņam ir pakļauti.”

Atpakaļ augstskolā saņemtajās aizpildītajās anketās dominējošais viedoklis bija, ka aptaujāto uzņēmumu vadītāji šim mērķuztādījumam piekrīt daļēji, lūdzot to papildināt ar dažiem viņuprāt specifiskiem aspektiem, tādiem, kā spēja strādāt starptautiskā vidē, kas prasta ļoti labas vismaz vienas (vēlams – vairāku) svešvalodas zināšanas, prasmi „strādāt tempā”, u.c. Visās saņemtajās atbildēs ir norādīts, ka uzņēmumiem tuvākajos sešos gados būs vajadzīgi vairāki šādi vadībzinātnes speciālisti: no diviem līdz četriem katrā uzņēmumā.

Studiju programmas un Ekonomikas un pārvaldības fakultātes vadība turpmākajā programmas īstenošanā ir ķēmisi vērā viedokļus, kas izteikti šajās aizpildītajās anketās, piemēram no SIA „Dendrolight - Latvija” saņemtajā atbildē iekļauto komentāru: „Gan uzņēmējiem, gan valstij, ir nepieciešami cilvēki, kas ir eksperti vismaz vienā jomā- zināšanas uzņēmējdarbībā ir jābūt kā papildinājumam, kas palīdz šīs eksperta prasmes pēc iespējas efektīvāk vai arī ekonomiski visizdevīgāk izmantot. Uzņēmējs vai vadītājs nav profesija, tas ir zināšanas, spējas, talants un māka organizēt procesu, kas visu iepriekšminēto pārvērš labumos. Pārdošanas speciālists, Mārketinga speciālists - šeit ieteiktu sadarboties ar LIAA (konsultāciju, semināru, konferenču ziņā). Viņi pašlaik ir vienīgais „valstiskais instruments”, kas cenšas

112

nodarboties ar pārdošanu-vienīgie, kas var parādīt to kā Latvijas preces tiek tirgotas pašlaik.”

7. STUDIJU PROGRAMMĀ NODARBINĀTAIS AKADĒMISKAIS PERSONĀLS

7.1. Akadēmiskā personāla skaits

5. tabula Programmā nodarbinātā akadēmiskā personāla skaits

Akadēmiskā personāla kopskaita	Akad. personāls ar Dr. grādu	Akad. personāls ar Mag. grādu	Doktoranti
22	8	11	4

Programmas īstenošanu Ventspils Augstskolā pārzina un organizē Ekonomikas un pārvaldības fakultāte (EPF) un tās sastāvā ietilpst otrs katedras:

- Uzņēmējdarbības vadības katedra,
- Ekonomikas teorijas un kvantitatīvo metožu katedra,
- Finanšu un grāmatvedības katedra.

Studiju programmā ir iesaistīti visu trīs EPF katedru docētāji. Ekonomikas teorijas un kvantitatīvo metožu katedra nodrošina studiju darbu obligātajos studiju priekšmetos. Finanšu un grāmatvedības katedra bez tās profilam atbilstošo obligāto studiju priekšmetu nodrošināšanas ir atbildīga arī par bakalaura darbu izstrādi. Savukārt, Uzņēmējdarbības vadības katedra veic līdzīgu darbu attiecībā uz studiju darba nodrošināšanu un bakalaura darbu izstrādi.

Studiju programmas īstenošanā iesaistīti arī Informācijas Tehnoloģiju fakultātes docētāji (Ekonomikas informātikas obligāto priekšmetu pasniegšanai) un Tulkosanas studiju fakultātes docētāji (galvenokārt, lietišķo svešvalodu priekšmetu pasniegšanai). Kursa un bakalaura darbu vadīšanai tiek piesaistīti arī speciālisti ar atbilstošu kvalifikāciju un izglītības līmeni (vismaz maģistra grādu) no ārpusaugstskolas iestādēm un organizācijām.

7.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstība struktūrvienības mērķu un uzdevumu īstenošanai:

VeA pievērš lielu uzmanību docētāju kvalitātei, iespēju robežās piesaistot labākos pieejamos speciālistus vadīzinātnes un ar to saistītajās nozarēs. Ar mērķi izglītot un uzturēt kvalificētu vietējo personālu, sākot ar 2006. gada decembri VeA ir uzsākta doktora studiju programmas “Biznesa vadība” realizācija. Šo programmu VeA īsteno sadarbībā ar Rīgas Starptautisko Ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolu un Banku augstskolu, un tajā studē vairāki bakalaura akadēmiskās programmas vadīzinātnē mācībspēki.

Jāpiebilst, ka nelielā augstskolā akadēmiskā personāla politikā ir jāmeklē kompromiss starp pasniedzēju šauru specializāciju. Piemēram, pasniedzot vienu vai divus studiju priekšmetus, netiktu nodrošināta pietiekama auditoriju slodze. Toties pasniedzēji ar plašu specializāciju, pasniedzot 5-7 studiju priekšmetus, nodrošinātu slodzi, tomēr negašvi ieteikmētu pasniegšanas kvalitāti. Pašreizējā situācijā, kas vairāk atbilst pirmajai no iepriekš minētajām alternatīvām, profesoru slodzes var uzskatīt par pietiekamām.

Būtībā pasniedzēju dalījums pa trim grupām – 1) profesori un doktori, kuri nosaka un vada studiju procesu, gatavojoj jaunos pasniedzējus, 2) pasniedzēji – profesionāļi, kuri savieno akadēmisko un administratīvo darbību, un 3) doktoranti, kuri veidojas par jauno pasniedzēju paaudzi, nelielai augstskolai sevi attaisno. Ir tikai jāseko, lai ievērotu samērīgas proporcijas starp šīm trim grupām, un lai radītu apstākļus tam, lai doktoranti pēc doktora grāda iegūšanas pārietu uz pirmo grupu Ventspils Augstskolā.

7.3. Programmas profilējošo zinātņu nozari pārstāvošu zinātņu doktoru vai profesoru iesaiste programmas realizācijā

Programmas realizācijā iesaistīti 8 doktori, kuru kvalifikācija atbilst programmas profilam:

Profesori:

Andrejs Jaunzems, profesors ekonomikā, matemātikas doktors;
Sergejs Hiļķevičs, profesors vadībzinātnē, fizikas doktors;
Jānis Vucāns, profesors vadībzinātnē, matemātikas doktors.

Asociētie profesori:

Juris Roberts Kalniņš, asociētais profesors fizikā, fizikas habilitētais doktors.

Docenti:

Valdis Avotiņš, docents vadībzinātnē;
Kārlis Krēslīņš, docētājs, PhD;
Vita Balama, pedagoģijas doktore;
Finn Majlergaard, vieslektors, PhD.

Apliecinājumus par doktora grādu skatīt pielikumā Nr.4.

7.4. Akadēmiskā personāla atlases, atjaunošanas, apmācības un attīstības politika nākamajiem sešiem gadiem

Ventspils Augstskolas un tās personāla attīstības jautājumus augstskolas kolektīvs, tai skaitā Ekonomikas un pārvaldības fakultātes kolektīvs ir vairākkārtīgi apspriedis, veidojot Ventspils Augstskolas darbības un attīstības stratēģiju laika posmam no 2009. līdz 2015.gadam, kā arī jauno Ventspils Augstskolas stratēģiju 2014.-2020. gadam.

Ekonomikas un pārvaldības fakultātē, sākot ar 2006. gada decembri ir uzsākta arī *Biznesa vadības doktora studiju programmas realizācija*. Šo programmu VeA realizē sadarbībā ar Rīgas Starptautisko ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolu un Latvijas Banku augstskolu, par ko ir noslēgti atbilstoši sadarbības līgumi.

8. FINANSĒŠANAS AVOTI UN INFRASTRUKTŪRAS NODROŠINĀJUMS

8.1. Finansēšanas avoti

Studiju programmas finansēšanas avoti ir:

Studējošo studiju maksas;
fizisku un juridisku personu iemaksas un ziedojumi;
apmaksa par zinātnisko pētījumu izpildi, konsultācijām, ekspertīzēm un to projektiem un citiem pakalpojumiem;
citi ienākuma avoti.

Augstākminēto līdzekļu izmantošanu kontrolē VeA Revīzijas komisija.

8.2. Infrastruktūras nodrošinājums

Vadībzinātnes bakalaura studiju programmas studentiem mācību nodarbību un viņu patstāvīgā darba nodrošināšanai tiek izmantotas augstskolas datorklases. Kopā augstskolā ir 7 datorklases ar aptuveni 170 datoriem, kas saslēgti lokālajā tīklā un kuriem ir arī pieslēgums internetam. Studenti patstāvīgajam mācību darbam var izmantot arī datorus ar interneta pieslēgumu, kas izvietoti augstskolas bibliotēkā. Bez tam interneta pieslēgums studentu personīgajiem datoriem ir pieejams arī VeA studentu dienesta viesnīcā. Lielākajā daļā augstskolas telpu pienācīgā kvalitātē ir nodrošināta arī bezvadu pieslēguma iespēja augstskolas lokālajam datorīklam un caur to arī internetam. Izmantojamo informācijas apmaiņas kanālu jauda atļauj VeA studentiem un darbiniekiem nenoteikt interneta informācijas apmaiņas apjoma ierobežojumus gan Latvijas iekšējos, gan starptautiskajos sakaros.

Studiju programmā nodarbinātajiem pasniedzējiem datortehnika ar lokālā tīkla un interneta pieslēgumiem ir pieejama viņu darba vietās – kabinetos. Katram VeA pastāvīgi strādājošajam docētajam ir savas datorizēta darba vietas. Augstskolā ir izveidota speciāli aprīkota auditorija darbam videokonferenču režīmā, kas tiek izmantota akadēmiskam darbam, tostarp VeA studentu līdzdalībai videokonferenču režīmā citās augstskolās Latvijā un ārzemēs notiekošās lekcijās un semināros.

Rūpes par mācību literatūras komplektēšanu studiju programmas nodrošināšanai ir nodotas tās katedras ziņā, kas atbild par konkrētā studiju priekšmeta pasniegšanu. Naudas līdzekļus literatūras iegādei pārvalda un pa katedrām sadala fakultātes vadība – dekāns, konsultējoties ar katedru vadītājiem un studiju programmu direktoriem. Katedru vadītāji rūpējas arī par mācību metodisko līdzekļu izstrādi viņu vadīto katedru pārraudzībā nodotajiem studiju priekšmetiem. Mācību līdzekļu pavairošanas jautājumus palīdz atrisināt fakultātes vadība kopā ar augstskolas Informācijas tehnoloģiju un tehnisko mācību līdzekļu daļu, kuras pārziņā atrodas jaudīga pavairošanas tehnika.

Augstskolai, pamatojoties uz sadarbību ar Ventspils pilsētas pašvaldību, ik gadus tiek piešķirti līdzekļi zinātnisko monogrāfiju un mācību metodisko materiālu sagatavošanai tipogrāfiskai izdošanai, kas tālāk, pamatojoties uz fakultāšu domju ierosinājumiem un Senāta lēmumiem, tiek novirzīti konkrētu akadēmisko izstrādņu sagatavošanai.

Runājot par mācību informācijas apriti augstskolā, jāpiemin, ka katram pasniedzējam uz augstskolas datu servera ir izveidota studentiem un citiem augstskolas darbiniekiem publiski pieejama vietne, kurā šis pasniedzējs var ievietot visu informāciju, kas ir saistīta ar viņa docējamajiem studiju priekšmetiem – kursu aprakstus, metodiskos materiālus, testa uzdevumus, patstāvīgi risināmo problēmu aprakstus, ar priekšmetu saistītu periodikas rakstu kopijas, video un audio materiālus utt. Pasniedzējiem un studentiem ir pieejama arī interaktīvā *Moodle* vide, kurā tāpat ir iespējams izvietot mācību priekšmetu materiālus, kā arī organizēt interaktīvu saziņu atbilstošo zināšanu efektīvākai apguvei.

8.3. Ventspils Augstskolas bibliotēkā pieejamie resursi

Studējošajiem ir pieejami šādi bibliotēkas rīcībā esoši informācijas resursi:

- grāmatu krājums ap **21 000 nosaukumu**, kuras pamatā ir zinātniska literatūra ekonomikā, jurisprudencē, valodniecībā, tulkojumzinātnē u.c. – monogrāfijas, rakstu krājumi, kā arī uzziņu izdevumi (nozaru terminoloģijas vārdnīcas, enciklopēdijas); aptuveni **11 000 izdevumu ir svešvalodās**: 5828 – angļu valodā, 3309 - vācu valodā, 376 - franču valodā;

- periodiskie izdevumi – jaunāko ekonomisko, jurisprudences un translatatoloģijas žurnālu kolekcijas;
- audiovizuālo materiālu kolekcija;
- elektroniskās un CD-ROM datu bāzes.

Visi bibliotēkā esošie izdevumi ir fiksēti elektroniskajā katalogā, lasītāju apkalpošana ir automatizēta. Visu bibliotēkas darbības sfēru automatizāciju nodrošina integrētā informācijas sistēma ALISE.

9. ĀRĒJIE SAKARI

9.1. Sadarbība ar darba devējiem

Ventspils Augstskolas bakalaura akadēmiskās studiju programmas vadībzinātnē docētāji (piemēram, profesori J.Vucāns un S.Hijskevičs, asociētie profesori V. Avotiņš, docētājs K. Krēslīnš, lektori D.Smirnovs, E.Vītols) ir iesaistīti vai nesenā pagātnē ir bijuši iesaistīti uzņēmumu darbā, tādējādi veicinot saiknes uzturēšanu ar reāliem uzņēmumiem. Tas atvieglo kursa un bakalaura darbu izstrādāšanu un ar tiem saistīto jautājumu risināšanu tādā veidā, lai ar minētajām mācību darba formām pēc iespējas pilnīgāk izdotos tuvināt studiju darbu praktiskajām, reāli darbojošos uzņēmumu vajadzībām.

Ventspils Augstskola aktīvi sadarbojas ar plašu uzņēmumu klāstu gan Ventspilī, gan Latvijā, tostarp SIA „Arbo”, SIA „Kurekss”, SIA „Dendrolight - Latvija”, SIA „Bucher-Schörling Baltic”, kā arī ar Ventspils Augsto tehnoloģiju parku, biznesa inkubatoru u.c.

Pozitīvi jānovērtē arī tas, ka vairāki pasniedzēji (prof. A.Jaunzems, doc. I.Balode) aktīvi piedalās dažādu profesionālo apvienību un asociāciju, kā arī valsts un reģionālo tautsaimniecības organizēšanā iesaistīto institūciju darbā kā dalībnieki, eksperti, konsultanti - lemjot vai veicot rosinošas darbības arī par izglītības jautājumiem: piemēram, Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas Zinātnes padomē, Finanšu un kapitāla tirgus komisijā, Kurzemes plānošanas reģiona Sadarbības komisijā, Latvijas Ekonomistu biedrībā, Latvijas Statistiķu asociācijā, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrā, u.c. Šīs apvienības, asociācijas, padomes, komisijas utt. ņem dalību aktuālu tautsaimniecības jautājumu izlemšanā, daļa no tām tiek pieaicinātas profesiju standartu izstrādāšanā, tāpēc studiju programmas īstenotājiem no pirmavotiem operatīvi ir iespējams uzzināt aktuālās izmaiņas darba devēju vēlmēs, un nepieciešamības gadījumā tam pieskaņot atsevišķus studiju programmas kursus vai kursu grupas.

9.2. Sadarbība ar Latvijas un ārvalstu augstskolām,

VeA Ekonomikas un pārvaldības fakultātei, kas īsteno vadībzinātnes bakalaura studiju programmu, ir sadarbība akadēmiskā darba jomā ar lielāko daļu no Latvijas augstskolām, kuras īsteno līdzīga profila studiju programmas, kas izpaužas galvenokārt kopīgi piedaloties zinātniskās konferencēs un pētniecības projektos. Taču pārskata periodā visciešākā sadarbība ir bijusi ar Banku Augstskolu un Rīgas Starptautisko ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolu, ar kurām VeA īsteno kopīgu doktora studiju programmu biznesa vadībā un izdod kopīgu zinātnisko žurnālu „Journal of Business Management” (ISSN 1691-5348).

Vadībzinātnes bakalaura studiju programmas atbilstību starptautiskiem standartiem EPF nodrošina, uzturot ciešus kontaktus ar saviem ārvalstu sadarbības partneriem Lielbritānijā, Īrijā, Vācijā, Dānijā, Somijā, Zviedrijā un Norvēģijā.

Latvijai kā ES dalībvalstij ir daudz lielākas iespējas nodibināt kontaktus ar jauniem sadarbības partneriem un tas tiek arī realizēts.

VeA EPF sadarbojas ar šādām ārzemju augstskolām:

- Vestkistes Lietišķo zinātņu universitāte (Haide, Vācija);
- Flensburgas universitāte (Vācija);
- Deggendorfas universitāte (Vācija);
- Kaizerslauternas universitāte (Vācija);
- Kaseles universitāte (Vācija);
- Laurea Lietišķo zinātņu universitāte (Somija);
- Kimenlakso Lietišķo zinātņu universitāte (Somija);
- Tamperes Lietišķo zinātņu universitāte (Somija);
- Hames Lietišķo zinātņu universitāte (Somija);
- Turku Ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola (Somija);
- Agderas Universitāte (Norvēģija);
- Karlovas Tehnoloģiju universitāte (Īrija);
- Salfordas Universitāte (Apvienotā Lielbritānijas un Ziemeļīrijas karaliste),
- Lježas Universitāte (Belgija),
- Dienvidbretaņas Universitāte (Francija),
- Bilečikas Universitāte (Turcija),
- Kauņas Tehnoloģiju universitāte (Lietuva),
- Klaipēdas Universitāte (Lietuva),
- Serres Universitāte (Grieķija),
- Lisabonas Politehniskā Universitāte (Portugāle).

9.3. Pasniedzēju mobilitāte

Detalizēti pasniedzēju mobilitātes dati pieejami VeA Ārējo sakaru daļā.

VeA EPF pasniedzēju starptautiskā sadarbība galvenokārt izpaužas piedaloties starptautiskos pētījumu projektos, piedaloties un kopīgi organizējot starptautiskas zinātniskās konferences, kā arī izmantojot dažādu ES mobilitātes un pētniecības projektu iespējas.

Dažādos veidos iepriekšējos gados VeA EPF akadēmiskajā bakalaura studiju programmā vadībzinātnē ir tikuši piesaistīti šādi ārvilstu viesprofesori un vieslektori:

- Dr. Dale Simss – Fulbraita fonda stipendiāts (ASV),
- Dr. Jeffry Sommers – Fulbraita fonda stipendiāts (ASV),
- Prof. Vytautas Paulauskas – Klaipēdas Universitāte (Lietuva),
- Mg. Lile Reifa - R.Boša fonda stipendiāte (Vācija),
- Mg. Hannele Leinonen – Laurea Politehniskā augstskola (Somija),
- Mg. Kaija Sarmia - Laurea Politehniskā augstskola (Somija),
- Mg. Nadīne Šmidte – R.Boša fonda stipendiāte (Vācija),
- Mg. Dirks Hoijers – R.Boša fonda stipendiāts (Vācija),
- Prof. H.Jochem – Kaseles Universitāte (Vācija),
- Mg. Michel O'Fearghail - Kaseles Universitāte (Vācija),
- Dr. Gerhard Eichweber (Šveice),
- Dr. Greg McDonald (Kanāda).
- Dr. Massimo Merlini (Itālija)
- Dr. Carina Lomberg (Šveice)

- Dr. Jelena Korosteleva (Apvienotā Karalsite)

Vairāki ārzemju viesprofesori no Zviedrijas Karaliskā Tehnoloģiju institūta un Stenfordas Universitātes (ASV) vadījuši akadēmiskās nodarbības ar VeA bakalaura programmas vadībzinātnē studentu piedalīšanos videokonferenču formā.

10. DOKUMENTS, KAS LICENCĒJAMĀS STUDIJU PROGRAMMAS LIKVIDĀCIJAS GADĪJUMĀ APLIECINA STUDENTU IESPĒJU TURPINĀT IZGLĪTĪBU CITAS AUGSTSKOLAS STUDIJU PROGRAMMĀ

Līgums starp VeA un RISEBA, kas ievietots pielikumā Nr.4.

Studiju programmas direktors
PhD Kārlis Krēslīņš

2014. gada 27.janvārī.